

RICHARD
LVI BEN
KANE
SRDCE
KRÁL

VYŠEHRAĐ

Richard Lví srdce: Král

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.ivysehrad.cz
www.albatrosmedia.cz

Ben Kane

Richard Lví srdce: Král – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

RICHARD
LVÍ SRDCE
KRÁL

RICHARD
LVÍ BEN
SRDCE KANE
KRÁL

Přeložila Michaela Ponocná

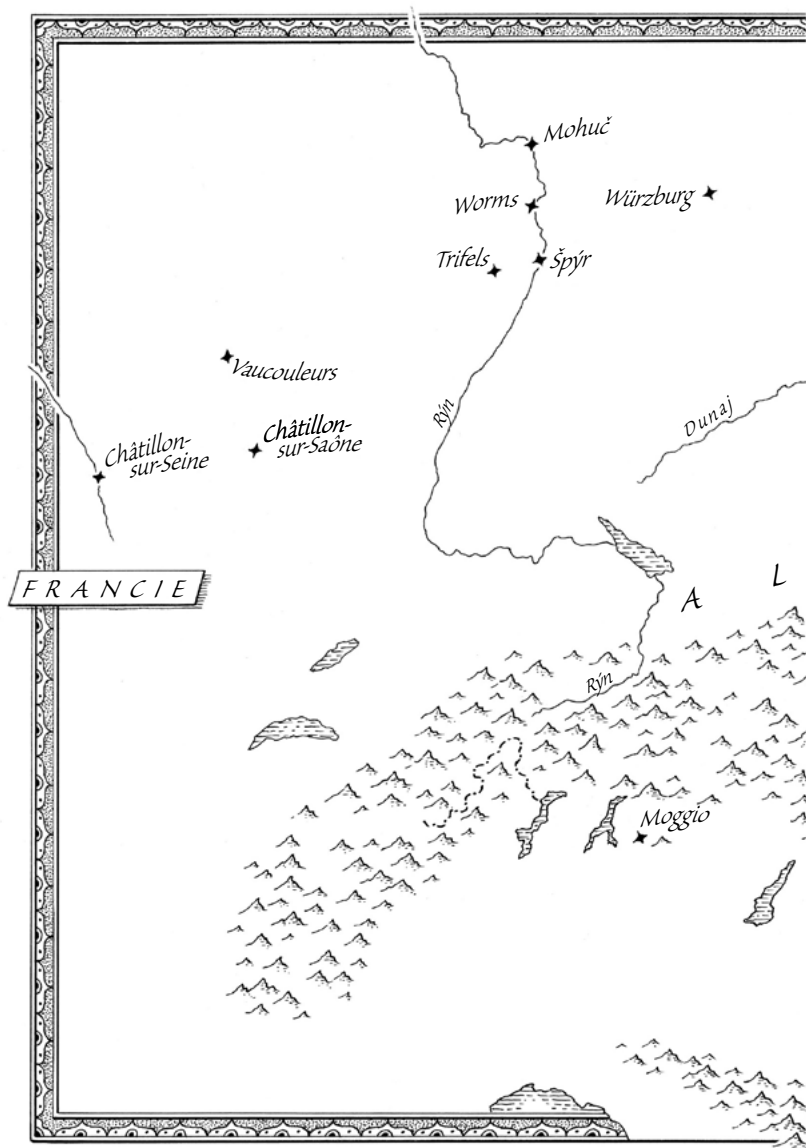
VYŠEHRAĐ

*Tuto knihu s láskou věnuji
mamince a tatínkovi*

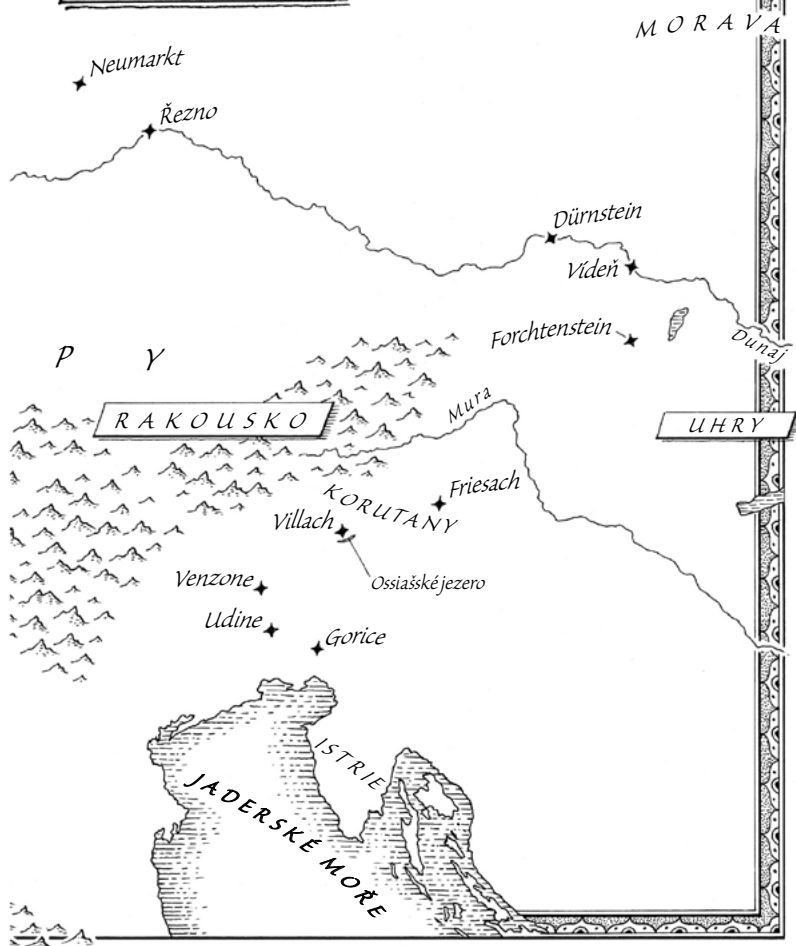
© Ben Kane, 2022. First published by Orion Fiction.
Translation © Michaela Ponocná, 2026

ISBN tištěné verze 978-80-267-3467-3
ISBN e-knihy 978-80-267-3468-0 (1. zveřejnění, 2026) (ePDF)
ISBN e-knihy 978-80-267-3469-7 (1. zveřejnění, 2026) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-267-3470-3 (1. zveřejnění, 2026) (mobi)

SVATÁ ŘÍŠE — ŘÍMSKÁ —

SEZNAM POSTAV

(O postavách označených * existují historické záznamy.)

Ferdia Ó Catháin/Rufus O'Kane, irský šlechtic ze severního Leinsteru v Irsku

Rhys, Rufusův velšský panoš

Kateřina, rakouská kuchařka

Jean, sirotek z Rouenu

Robert FitzAldelm, rytíř a bratr Guye FitzAldelma (zesnulého)

Jindřich, voják ze Southamptonu (zesnulý)

Anglický královský rod

Richard*, anglický král, vévoda akvitánský

Berengarie*, dcera navarrského krále **Sancha VI.***, Richardova manželka

Jan*, hrabě z Mortain, Richardův bratr, známý také jako „Bez-zemek“

Eleonora Akvitánská*, Richardova matka a vdova po **Jindřichovi II.***, anglickém králi, vévodovi z Normandie, hraběti z Anjou (zesnulém)

Johana*, královna sicilská, Richardova sestra

Matylda*, Richardova sestra (zesnulá), která byla provdána za

Jindřicha Lva*, bývalého vévodu saského

Jindřich (Mladík)*, nejstarší syn Jindřicha II. (zesnulý)

Geoffroy*, třetí syn Jindřicha II., bretaňský vévoda (zesnulý)

Konstancie* z Bretaně, vdova po Geoffroyovi

Artur*, Geoffroyův syn

Eleonora*, Geoffroyova dcera

Anglický královský dvůr a postavy v Anglii

Ondřej z Chauvigny*, rytíř a Richardův bratranec

Balduin z Béthune*, rytíř

Anselm*, králův kaplan

Vilém Longchamp*, biskup z Ely, Richardův kancléř

Hugo z Puisetu*, biskup z Durhamu

Geoffroy*, nemanželský syn Jindřicha II., Richardův nevlastní bratr a arcibiskup z Yorku

Vilém Maréchal*, jeden z Richardových justiciářů

Vilém Bruyère* a **Jan z Pratelles***, rovněž Richardovi justiciáři

Církevní hodnostáři: arcibiskup **Walter z Coutances*** z Rouenu, biskup **Hubert Walter*** ze Salisbury, **Jan z Alençonu***, arcijáhen z Lisieux, opat **Jan z Boxley***, opat **Štěpán z Robertsbridge***, biskup **Savaric z Bohunu*** z Bathu, **Ralph Besace*** a **bratr Petr**, lékaři a duchovní

Šlechtici: **Robert***, hrabě z Leicesteru, **Vilém z Roches***, **Robert z Turnhamu***, **Vilém, Jan a Petr z Préaux***, **Jindřich Teuton***, **Vilém z Étangu***, rytíři

Mercadier*, velitel žoldnéřů

Robert z Nunatu*, bratr biskupa z Coventry

Richard z Drune, ozbrojenec (zesnulý)

Jindřich, panoš krále Richarda

Další postavy

Vilém*, skotský král

Filip II.*, francouzský král

Adéla*, Filipova sestra, v dětství zasnoubená s Richardem

biskup z Beauvais*, bratranec francouzského krále

Drogo z Merlo*, šlechtic

Raimond z Toulouse*, hrabě

Hugo*, burgundský vévoda, bratranec francouzského krále (zesnulý)

Balduin*, hrabě z Flander

Rakousko, Itálie, Německo a další místa

Leopold*, vévoda rakouský

Jindřich VI. Štaufský*, německý král a císař Svaté říše římské

Filip Švábský*, jeho bratr, který se po Jindřichově smrti v roce 1197 ucházel o trůn

Konrád Štaufský*, rýnský falckrabě a Jindřichův strýc
Anežka Štaufská*, Konrádova dcera a jeho dědička
Engelbert III.*, hrabě gorický, který vládl společně se svým
 bratrem **Menhardem II.***, hrabětem gorickým a ochráncem
 Aquileie
Roger z Argentanu*, rytíř
 opat **Otto z Moggia**
Bertolf, novic
Fridrich z Pettau*
Vladislav*, markrabě moravský
Hadmar z Kuenrigu*, kastelán Dürnsteinu
Albert z Brabantu*, kandidát na biskupství v Lutychu (zesnulý)
 papež **Celestýn III.***, hlava katolické církve od dubna 1191 do
 ledna 1198
 papež **Inocenc III.***, hlava katolické církve od ledna 1198 do
 července 1216
Ota IV. Brunšvický*, syn Jindřicha Lva a Richardovy sestry
 Matyldy, v roce 1198 zvolen jedním ze dvou německých králů
Richenza*, **Jindřich*** a **Vilém***, Otovi sourozenci
Eleonora, dáma u Otova dvora
Izák Komnenos*, bývalý kyperský císař (zesnulý)
Beatrice („Damsela“ Kyperská)*, Izákova dcera, vzatá do
 Richardovy péče
Petr z Capuy*, papežský legát
Sancho*, bratr královny Berengarie a dědic navarrského trůnu
Vilém II.*, sicilský král (zesnulý)
Gilbert z Vascoeuil*, kastelán Gisors
Aimar Taillefer*, hrabě z Angoulême
Geoffroy z Rançonu*
Aimar*, vikomt z Limoges
Hugues z Corni*
Bernard z Brosse*
Petr Basile*, ozbrojenec
Bertrand z Gourdonu, senešal Châlus
 opat **Milo*** z Poitiers
Tankred z Lecce*, bývalý vládce Sicílie (zesnulý)
Guy z Lusignan*, bývalý král Jeruzaléma (zesnulý)
Isabela Jeruzalémská*, nevlastní sestra **Sibyly***, bývalé jeru-
 zalémské královny

Onfroy z Toronu*, její manžel

Konrád z Montferratu*, italský vládce Týru, bratranec francouzského krále (zesnulý)

Bonifác z Montferratu*, Konrádův bratr

Saladin*, al-Malik al-Násir Saláh ad-Dín Abú'l-Muzaffar Júsuf ibn Ajjúb, egyptský sultán (zesnulý)

Stál jsem na nádvoří velkého hradu v Chinonu. Z rozlehlé modré oblohy vystřelovalo slunce kopí zářivého světla, v korunách stromů za hradbami vesele zpívali ptáci. Slyšel jsem vzrušené výkřiky dítěte promíchané se štěkotem psa. Rhys nebyl nikde v dohledu; ve skutečnosti jsem byl sám, což mi připadalo divné. Neviděl jsem žádná pážata, která by pobíhala za pochůzkami, ani ozbrojence střežící ochoz. Nebyly tu žádné pradelny, jež by klevetily se služebnictvem. Před stájemí nebyl vidět jediný podkoní či stájník.

Když jsem přesunul pohled ke dveřím do hradní věže, zrovna z nich vycházel král. Usmál jsem se a otevřel ústa k pozdravu, ale k mému zděšení stál hned za ním černovlasý Robert FitzAldelm. Byl to další Richardův blízký společník, můj největší nepřítel, který se mě nejednou pokusil zavraždit. Mým největším přáním bylo vidět FitzAldelma mrtvého, přísahal jsem však, že ho nezabiju.

Král se přiblížil, ale bez svého obvyklého přátelského výrazu.

Zůstaň v klidu, řekl jsem si. Nemáš důvod se znepokojovat.

„Dobré jitro, sire,“ pravil jsem a poklekl.

Odpovědi jsem se nedočkal a sevřel mne strach. Vstal jsem, ale FitzAldelma jsem nepozdravil. On se jen ušklíbl. Ačkoli mi hlavou vířily myšlenky na násilí, jež bych mu rád způsobil, tvářil jsem se nečitelně.

„Robert za mnou přišel s vážným obviněním vůči tobě, Rufusi.“ Richardův tón byl chladný.

Srdce mi v hrudi zacukalo. Mohlo to znamenat jedinou věc, ale ať se propadnu, jestli se k tomu přiznám. FitzAldelm nemá žádný důkaz – Rhys a já jsme se o to postarali. Nasadil jsem svůj nejlepší tázavý výraz. „Opravdu, sire?“

„Tvrdí, že jsi před deseti lety v Southamptonu sprostě zavraždil jeho bratra Guye.“ Richardův pohled se přesunul k FitzAldelmovi, který přikývl, a pak se vrátil ke mně. „Pouhých pár hodin poté, co jsme se seznámili.“

Když jste mi zachránil život a já vám, pomyslel jsem si, ale nemohl jsem to říct nahlas.

„Nuže?“ zeptal se král.

„To není pravda, sire.“ Jednal jsem v sebeobraně, chtělo se mi zakřičet.

„On lže!“ řekl FitzAldelm. „Zavraždil Guye, sire, to je jisté.“

„Nic takového jsem neudělal, sire, Rhys vám to dosvědčí. Celou noc byl se mnou.“

Připadalo mi, že se na Richardově tváři objevil náznak pochybností, ale mé naděje byly vmžiku zmařeny.

„Robert tvrdí, že má svědka,“ zavrčel král. „Někoho, kdo tě viděl ve vykřičené čtvrti, jak popíjíš ve stejném hostinci jako jeho bratr.“

„Svědka, sire?“ Nemohl jsem si pomoci a posměšně jsem se zasmál. Ozbrojenec Jindřich byl už dávno po smrti. Chladnokrevně jsem ho zabil – na rozdíl od FitzAldelmova bratra –, podřízl jsem mu hrdlo a s Rhysovou pomocí jsem ho pohřbil hluboko v hromadě hnoje. Šance, že se našel další člověk, který si mě pamatuje, je po tolika letech mizivá, řekl jsem si. Nemožná.

Richard se obrátil k FitzAldelmovi, stejně jako já.

„Jindřichu!“ zavolal. Hlasitě. Sebejistě.

Ne, pomyslel jsem si s hrůzou. To snad ne.

V bráně se objevil muž. I z dálky byly vidět jeho vousy. Přiblížil se a jejich zašpičatělý tvar se nedal s ničím splést. Jeho tvář mi byla rovněž povědomá.

Roztrásl jsem se. Vždyť jsi mrtvý, chtělo se mi křičet. Vlastníma rukama jsem tě zabil a pohřbil tvé tělo. S plíživým strachem jsem sledoval, jak Jindřich šest kroků od krále poklekl a sklonil hlavu.

„Sire.“

„Vstaň,“ přikázal mu Richard. K FitzAldelmovi prohodil: „Je to on?“

„Ano, sire.“

Krátce přikývl a pohlédl na nově příchozího. „Jméno?“

„Jindřich, sire. Jsem ozbrojenec ze Southamptonu.“

Král se obrátil na mě: „Znáš toho muže?“

„Ne, sire,“ zalhal jsem a nějak se mi podařilo potlačit chvění v hlase.

„Neviděl jsi ho v hostinci v tu noc, kdy byl zabit Robertův bratr?“

S úlevou jsem po pravdě odpověděl: „Ne, sire.“

„On však viděl tebe. Je to tak?“

„Je, sire,“ řekl Jindřich a zadíval se mi do očí.

Zvedl se mi žaludek. Jindřich byl mrtvý, pohřbený, zůstaly z něj jen kosti a šlachy, a přesto tu stál a jeho svědectví mělo zpečetit můj osud s jistotou nepřátelského meče.

„Dobře se podívej,“ naléhal Richard. „Stalo se to před mnoha lety. Lidé se mění.“

„Jsem si jistý, sire,“ odpověděl mu Jindřich. „Ty jeho zrzavé vlasy se nedají s ničím splést, stejně jako jeho kostnatá tvář. Je to ten samý muž a já to odpřisáhnou na svatý relikviář.“ Neexistovala posvátnější přísaha.

Ve FitzAldelmových očích se zatřpytila triumfální zloba.

„Pověz nám, co jsi viděl,“ vyzval Jindřicha král.

„Velmi se zajímal o dva muže, kteří si užívali s děvkou, sire. Když odešli, vyklouzl ven za nimi. Jeden z nich, sire, byl bratr pana Roberta.“

„Jak to víš?“ zeptal se král ostře.

Jindřich pohlédl na FitzAldelma. „Podobají – podobali – se jeden druhému jako vejce vejci, sire.“

„To je pravda, vždycky tomu tak bylo.“ Richardův pohled se zabodl do mě. „Nuže? Co mi k tomu povíš?“

Nejistý a zděšený jsem začal: „Sire, já –“

„Byl jsi v té hospodě?“

Podíval jsem se na Jindřicha, na FitzAldelma, na krále. Cítil jsem se jako krysa v pasti. Hloupě jsem řekl: „Já... já jsem tam byl, sire.“

„Já to věděl!“ zvolal vítězoslavně FitzAldelm.

Richard se tvářil zlověstně. „A sledoval jsi Guye a jeho panose?“

Zvažoval jsem, že zalžu, ale moje tvář – již nyní zrudlá – mě zradila. Nechtěl jsem se ještě víc usvědčit. „Sledoval, sire, ale to

ze mě ještě nedělá vraha! Jak bych mohl provést něco takového, jeden muž proti dvěma?“ Nenáviděl jsem se za tón svého hlasu, pronikavý jako ječení nějaké rybářky.

„Protože tvůj podlý panoš čekal venku, aby ti pomohl!“ vykřikl FitzAldelm. „Sire, mám dalšího svědka, který viděl Rhyse opustit královské ubytování nedlouho po Rufusovi.“

Pod nohama se mi rozevřela bezedná černá propast. V jejích hlubinách jsem zahlédl červenooranžovou zář. Pekelný oheň, pomyslel jsem si, jenž čeká, aby mě mohl pohltit. Jenž mě pohltí, kvůli tomu, co jsem udělal.

Stál jsem tam, ochromený šokem, zatímco byl předvolán podkoní s rozježenými vlasy, muž, kterého jsem si nepamatoval, ale král ho znal. Jeho výpověď byla usvědčující. Viděl Rhyse, jak se za mnou vykradl ven, a další den ráno nás slyšel mluvit o mé zraněné paži.

„No?“ zahřímal Richard. „Co k tomu řekneš teď?“

Neměl jsem co ztratit. „Zabil jsem Guye FitzAldelma, sire, ale bylo to v sebeobraně.“

„Plížil ses za ním uličkou a on pak napadl *tebe*?“ V králově tváři se mísilo pohrdání s nedůvěrou.

„Ano, sire,“ odpověděl jsem.

Richard mě nevnímal. Zavolal strážě. Statní ozbrojenci v královských uniformách se objevili s rychlostí těch, kdo čekají na zavolání.

Odvlekli mě pryč, ačkoli jsem stále prohlašoval, že jsem nevinný. Hluboko v útrobách hradní věže mě hodili do smradlavé kamenné kobky bez oken. Dveře se s konečnou platností zabouchly. Bušil jsem do nich pěstmi. „Pusťte mě ven!“

Odpovědí mi byl lhotejný smích. Byl to Robert FitzAldelm – šel za ozbrojenci.

Znovu jsem zabušil na dveře. „Nejsem žádný vrah!“

„To řekni opravčím.“

„Král takový rozkaz nikdy nevydá!“

Pobaveně si odrkl. „Pak ho znáš méně, než si myslíš. Datum už bylo stanoveno.“

V životě jsem nejednou viděl muže, kteří dostali ránu do břicha, do onoho citlivého místa těsně pod žebry, jež je připravila o dech a poslala k zemi s otevřenými ústy a napůl v bezvědomí. FitzAldelma slova na mne měla stejný účinek. Podlomily se mi

nohy a já se sesunul na kamennou dlažbu. Opřel jsem se hlavou o silné dřevěné dveře a přes ně jsem matně slyšel vzdalující se FitzAldelmovy kroky.

Neměl jsem dost sil, abych se udržel ve vzpřímené poloze. Opřel jsem se o ruku, abych nespadol a nepraštil se do hlavy, a položil se. Chtěl jsem, aby mě pohltila tma. Přál jsem si, abych se už nikdy neprobudil a nemusel čelit nejkrutějšímu osudu nařízenému mým lenním pánem, kterého miluji jako vlastního bratra.

Zavřel jsem oči.

Čísi ruka mě popadla za rameno a mnou projel bodavý strach.

* * *

Probudil jsem se, zpocený a šílený strachy. Místo studeného kamene jsem pod sebou cítil prkna. Slyšel jsem vrzání dřevěných trámů a jemné pleskání vody o trup lodi. Vracely se mi smysly. Tma kolem mě byla noční, ne tma kobky bez oken. Byl jsem na moři, vracel jsem se ze Svaté země a probudil mě Rhys.

Krčil se vedle mě, tvář zkřivenou obavami. „Šššš,“ sykl. „Někdo vás uslyší.“

Ale k mé velké úlevě mě nikdo neslyšel. Konfrontace s Richardem a FitzAldelmem byla jen živá noční můra. Moje temné tajemství bylo v bezpečí.

Prozatím.

PRVNÍ ČÁST

Istrijské pobřeží Jaderského moře, prosinec 1192

V botách mi čvachtala studená mořská voda. Tunika a nohavice, rovněž promáčené, se mi lepily k tělu. Zahalil jsem se těsněji do vodou nasáklého pláště a otočil se zády k jihu v marné naději, že mě to ochrání před ledovým větrem, který mi olizoval každíčkou část těla pokrytého husí kůží. Z dvacítky králových společníků jsem byl jediný, kdo měl tu smůlu, že spadl do moře, když jsme vystupovali z lodi na pláž. Richard stál o tučet kroků dál a dohadoval se s kapitánem pirátů, jenž nás dopravil na toto Bohem zapomenuté místo, bezvýrazný úsek pobřeží, kde nebyly vidět žádné vesnice ani osady. Kam až oko dohlédlo, se táhla mokřadní tráva a slané tůně, což naznačovalo, že nás čeká dlouhý pochod do vnitrozemí.

„Převlečte se, dokud máte příležitost.“

S kyselým výrazem jsem obrátil svou pozornost k Rhysovi, který se stejně jako ostatní smál tomu, jak jsem se vymáchal. Ve skutečnosti jsem mu to nemohl mít za zlé, ani nikomu jinému. Voda nebyla hluboká. Kromě toho, že jsem byl celý mokrý, se mi nic nestalo. A Bůh ví, že jsme po útrapách posledních několika týdnů potřebovali trochu odlehčit situaci. Přesto to ranilo mou hrdost. Odpověděl jsem mu neurčitým zamručením.

„Nachladíte se, než najdeme místo k přenocování.“ Rhysův tón byl nyní vyčítavý. Už se mu podařilo prohledat moji dřevěnou truhlici a podával mi ranec suchého šatstva. „Vezměte si to – no tak.“

S drkotajícími zuby jsem si prohlížel naši skupinu. Skoro nikdo si mě dál nevšímal, chlapi byli zaneprázdnění výběrem

vybavení, které zvládnou vzít s sebou. Všichni jsme vojáci, pomyslel jsem si. Společně jsme trpěli, potili se a krváceli ve Svaté zemi, viděli jsme nesčetné množství našich druhů padnout pod šípy Saracénů nebo zemřít žízni a úpalem. Drželi jsme v klíně hlavy svých přátel, když opouštěli tento svět, dusili se krví a volali své matky.

Vzhledem k tomu všemu mi nevadilo před ostatními odhalit svůj zadek.

Sundal jsem si boty a šaty a vděčně na sebe natáhl nové oblečení, přičemž jsem ignoroval komentáře Balduina z Béthune, který si všiml, co dělám. Byl to můj blízký přítel a spolu se mnou patřil k mužům, jimž král nejvíc věřil. S bolestí v srdci jsem si vzpomněl na Drunea, dalšího přítele, který by si nenechal ujít příležitost mě popichovat. Ale ten drsný ozbrojenec si ze mě už utahovat nebude. První z bouří, jež nás bičovaly od našeho odjezdu ze Svaté země před téměř dvěma měsíci, ho smetla přes palubu. Doufal jsem, že to měl rychle za sebou.

„Dvě stě marek, a *tohle* má být pevnina, na kterou nás měli dovézt?“ Richardovo výbušné rozpoložení nejevilo sebemenší známky vychládání. Vrhл vražedný pohled na kapitána pirátů, jenž se moudře stáhl na svou loď. Až večer přijde příliv, on a jeho posádka udělají vše pro to, aby své dlouhé nízké plavidlo zatlačili do hlubší vody. My jsme jim pomáhat nehodlali.

Ten pirát je pěkný darebák, pomyslel jsem si, a cena, kterou si naučtoval za naši přepravu, byla přemrštěná, nicméně za pláž, na níž jsme stáli, nemohl. „S tou bouří nemohl nic udělat, sire.“

Richard se na mě zlostně podíval, ale já neřekl nic než pravdu.

Lité podzimní vichřice bičovaly naši velkou loď po celou cestu ze Svaté země. Měli jsme štěstí, že jsme se neutopili. Na Sicílii král rozhodl, že otevřené moře je příliš nebezpečné, a tak jsme zamířili ke Korfu. Měli jsme v plánu plout Jaderským mořem, jež bylo více chráněné, ale pokračující špatné počasí a setkání s piráty přimělo Richarda uzavřít dohodu s jejich kapitánem. Jeho dvě galéry byly pro plavbu po moři vhodnější než ono břichaté plavidlo, které nás odvezlo ze Svaté země. Nebo jsme si to alespoň mysleli.

Silný vítr – bóra – udeřil brzy po vyplutí z Korfu a unášel nás po Jaderském moři. Tři dny, nebo snad čtyři? Na svou paměť jsem se nemohl spolehnout, tak jsem byl vyčerpaný

a nevyspalý. Ustavičně to námi házelo nahoru a dolů, celé hodiny, ze strany na stranu, dopředu a dozadu, takže jsem zvracel, až se mi zdálo, že z rozedřeného hrdla vyvrhnu sám žaludek. Občas se vyskytla krátká chvilka na odpočinek, ale nikdy jich nebylo dost a k pohodlí měly daleko. Nepamatuji si, kdy jsem naposledy něco pozřel. Když loď najela na mělčinu, necítil jsem nic než úlevu. Tak moc jsem toužil po pevné zemi pod nohama, že jsem při vystupování z lodi nebyl dostatečně opatrný a spadl jsem do moře.

„Ano, s tím, kde se teď nacházíme, nic nenaděláme,“ pravil král. „A postáváním na místě se do Saska o nic dřív nedostaneme. Pojdme.“

Teď nebyl tou Bohu podobnou postavou, jakou tak často býval ve Svaté zemi. Zářivé slunce se neodráželo od jeho kroužkové zbroje, nevzpínal se pod ním hřeben, díky němuž by se nad námi tyčil. Ale i v prosté tunice a nohavicích Richard působil majestátně a vzbuzoval respekt. Měřil šest stop a pár palců, měl široká ramena a jeho pohlednou tvář rámovaly větrem rozcuchané rudozlaté vlasy. *Vypadal* jako král. Také se jako král choval: byl prudký, majestátní a nebojácny.

Vydal se v čele vpřed a nás dvacet ho ochotně následovalo.

Nepřekvapilo mě, že Rhys byl první, kdo se ozval. Potichu se zeptal: „Jak daleko je to do Saska?“

„Nevím. Stovky mil. Mnoho set.“

Už jsem mu to říkal, ale Rhysův výraz přesto potměněl.

„Nepůjdeme celou cestu pěšky. Koupíme si koně.“

Zakoulel očima. „Škoda, že jsme nevyjeli dřív. Mohli jsme urazit celou cestu lodí.“

„To by tak jako tak nebylo možné.“ Znovu jsem mu vysvětlil, že větry a proudy, jež nám pomohly přes Egejské moře na východ, jsou příliš silné, než aby nám umožnily cestu na západ úzkým průlivem, který odděluje Španělsko od Afriky.

Rhys zmlkl a já, sklíčený z dlouhé cesty, již jsme měli před sebou, jsem se zahloubal. V úvahu mohlo připadat přistání u francouzského či španělského pobřeží, znemožňovalo ho však Richardovo dlouholeté nepřátelství s hrabětem z Toulouse, který tuto oblast ovládal spolu se svými španělskými spojenci. Nemohli jsme cestovat ani přes Itálii, protože většina jejích vládců byla spolčená s císařem Svaté říše římské. Jindřich VI. Štaufský,

jeden z nejmocnějších panovníků v Evropě, Richarda již léta neměl v lásce kvůli tomu, že podporoval jiného Jindřicha, bývalého saského vévodu Jindřicha Lva. V poslední době se rozkol mezi Richardem a císařem prohloubil. Francouzský král Filip se setkal s Jindřichem VI. na zpáteční cestě ze Svaté země, získal ho na svou stranu a uzavřel nové spojenectví.

Při pomyšlení na Jindřicha Lva jsem si teskně připomněl Eleonoru, světlovlasou krásku, která sloužila Matyldě, jeho zesnulé manželce a Richardově sestře. Byly to už roky, co jsem Eleonoru naposledy viděl, ale z pouhé myšlenky na ni se mi rozbušilo srdce. Dokonce existovala šance, že bychom se mohli setkat. Jakmile nás naše cesta provede oklikou přes Uhry, zamíříme do Saska, jemuž vládne Richardův synovec, a dále na severovýchod do zemí Jindřicha Lva. Modlil jsem se, aby Eleonora byla stále naživu a v Jindřichových službách. Pak jsem ji ale, sužován pocitem viny, že o ní přemítám, přestože jsem dosud zamilovaný do královny sestry Johany, vytěsnil ze své mysli.

Bylo dobře, že jsem se nerozhodl přezout se do druhého páru bot. Více než hodinu jsme se totiž vlekli písčitým močálem, jehož jedinými obyvateli byli mořští ptáci, kteří při našem příchodu s vřeštěním vzlétali. Brodili jsme se slanými tůněmi. Tentokrát byla řada na mně, abych se smál Béthuneovi a ostatním, když se bořili až po kolena a proklínali své promočené boty. Když jsme konečně ucítili pevnou zemi, spatřili jsme hrstku zchátralých chatrčí, jež se stěží daly nazvat vesnicí.

Zatímco Richard zůstal na místě – muž jeho velikosti a postavení by se každému vryl do paměti, Béthune a já jsme šli s královským praporečníkem Jindřichem Teutonem zjistit, kde vlastně jsme, a koupit jakékoli koně, kteří by mohli být k mání. Díky vojákům, jež jsme potkali ve Svaté zemi, jsme s Béthunem uměli trochu italsky a Jindřich Teuton hovořil plynně německy, jazykem svého otce. Společnými silami jsme se nějak domluvili a jazyky pomohly rozvázat také stříbrné mince, které jsem nabídl. Nacházeli jsme se v hrabství Gorice. To jméno mi nic neříkalo, ale zachytil jsem Béthuneův výraz, když padla zmínka o jeho vládci, Menhardovi II.

Kovář nakázal svému učni, aby přivedl koně, a vysvětlil nám, že Menhard vládne společně se svým bratrem Engelbertem III.,

pánem nejbližšího města, které se rovněž jmenuje Gorice. Leží několik mil odtud, na úpatí hor.

Zatímco jsme smlouvali o koních, Béthune hodně zariskoval, když se zeptal na vztah Menharda a Engelberta k císaři Jindřichovi VI. Kovář propletl ukazováček s prostředníčkem, čímž naznačil, že jsou blízkými spojenci, a moje obavy vzrostly.

Král se však zasmál, když mu Béthune řekl, co jsme se dozvěděli. „Od samého začátku jsme na nepřátelském území,“ prohlásil. „Stejně jako tomu bylo ve Svaté zemi, kde nás na každém kroku ohrožovali Saladinovi muži.“

Svým sebevědomím posílil i naši sebedůvěru a usmáli jsme se na sebe.

Vilém z Étangu, další z králových blízkých společníků, se zamračil. „Jméno Menhard si pamatuji, sire.“

„Tak povídej,“ pobídl ho král.

„Jsem si jist, že je příbuzný Konráda z Montferratu, sire – myslím, že jde o jeho synovce.“

Béthune a já jsme se po sobě podívali, Richardovi ztuhl obličej.

Konrád byl ctižádostivý italský šlechtic, který ve Svaté zemi dosáhl vysokého společenského postavení. Na jaře předchozího roku byl korunován jeruzalémským králem, ale do týdne ho zavraždili. Všichni, kdo byli v té době ve Svaté zemi, věděli, že za Konrádovou smrtí stojí asasíni – tajemná muslimská sekta –, ale zlomyslné pomluvy, jež začal šířit Filip Kapetovec a jeho stoupenci, se ukázaly jako pozoruhodně účinné. Konrádovi příbuzní nebyli jediní, kdo věřil, že jeho vraždu má na svědomí Richard.

„Raději bychom *neměli* předstírat, že jsme templáři,“ prohlásil Richard. To byl totiž jeho původní plán. „Přitáhli bychom k sobě nežádoucí pozornost. Musíme se chovat nenápadněji, budeme tedy poutníci, kteří se vracejí ze Svaté země. Budu se jmenovat Hugo z Normandie. Ty, Balduine, se nemusíš za nikoho vydávat. Budeš vystupovat jako vojenský velitel naší skupiny.“

To se mi zdálo jako lepší taktika. Moje úleva byla však jen dočasná, protože vzápětí král nařídil Jindřichu Teutonovi, aby si vzal jednoho ze čtyř nových koní a jel napřed do Gorice. Měl požádat tamní úřady o bezpečný průjezd, průvodce a zacházení v souladu s Božím příměří, církevním nařízením, jež chránilo

ty, kdo se chopili kříže, před násilím. Richard si stáhl z prstu nádherný rubínový prsten a podal ho Jindřichovi s prohlášením, že to má být známka jeho dobré vůle.

Málokdo z naší skupiny si toho všiml, protože myšlenky mužů se točily kolem praskajícího ohně a teplého jídla.

Já jsem však nemohl uvěřit, že král podstupuje takové riziko. „Takhle si představuje cestování v tajnosti?“ pošeptal jsem Bétuneovi.

„Souhlasím s tebou, Rufusi, ale je to náš pán.“ Viděl, jak se tvářím, a dodal: „Jestli se mu postavíš, vystavuješ se nebezpečí. Je nevyzpytatelný.“

Došlo mi, že Bétune má pravdu. Královo bodré rozpoložení během plavby bylo upřímné, ale to, že loď skončila na pláži uprostřed ničeho, naše dlouhé trmácení do zapadlé vesnice, ty herky s propadlými zády a oteklými klouby – jiní koně nebyli k mání – a skutečnost, že Menhard je Konrádovým synovcem, to vše Richarda tvrdě zasáhlo. Pokud nemůže být hrdým templářem, druhou nejlepší možností bylo vystupovat jako bohatý a vlivný poutník. A podle jeho povýšeného výrazu to vypadalo, že jeho názor nikdo nezmění. Rozhodl jsem se pro jiný postup.

„Dovolte mi jet také, sire.“ Stačilo dodat, že se chci zdokonalit v němčině a že Jindřich je dobrý učitel. Richard mi dokonce dal jednu ze zbývajících tří herek, ryzáka, na kterém hrála všechna žebra.

Bez prodlení jsme vyrazili. Ještě jsme neurazili ani sto kroků, a začal výslech.

„Ty se chceš učit německy?“ Jindřich měl silný, těžko srozumitelný přízvuk.

„Ano.“ Nechtěl jsem mu přiznat svůj hlavní záměr. Jindřich byl seriózní, přímý muž a já jsem si dokázal představit, jak nakráčí do hradu v Gorici a hlasitě se dožaduje splnění všech Richardových požadavků. Doufal jsem v diskrétnější přístup a pokud možno i v to, že rubínový prsten zůstane schovaný.

Jindřichovi jsem to říct nemohl – byl svědomitý a pevný ve svých zásadách a splnil by královy rozkazy do posledního písmene, a tak jsem musel celou cestu do Gorice snášet trest v podobě dlouhé lekce základů němčiny, během níž mi pořád hrozil prstem. Zní to ode mne nevděčně. Jindřich byl ve skutečnosti docela slušný učitel a já jsem se toho během těch mil,

jež jsem s ním strávil v sedle, naučil víc než během celé plavby ze Svaté země.

Gorice stála na úpatí kopce, na němž trůnil hrad, Engelbertova pevnost. Město mělo vlastní hradby. U hlavní brány byli strážci, ale k mé úlevě jsme projeli bez potíží.

„Nerozhlížej se tolik kolem sebe,“ řekl mi Jindřich potichu.

Zkrotl jsem své nadšení. Po dobrých dvou měsících na moři, s jedinou přestávkou v Raguse, mě i takové bezvýznamné místo jako Gorice přimělo dívat se kolem sebe jako dítě s očima navrch hlavy. I když se Jindřich zachoval správně, že mi připomněl naše poslání, pomyslel jsem si, že přece nemáme zase tak naspěch, abych nemohl zajít do nedaleké pekárny. Plesnivého chleba a soleného vepřového jsem už měl po krk a vůně, jež se z ní linuly, byly příliš lákavé, než abych jim dokázal odolat. Hodil jsem otěže protestujícímu Jindřichovi a nakráčel dovnitř. Za okamžik jsem vítězoslavně vyšel se čtyřmi medovými koláči v ruce.

„Dva pro tebe a dva pro mě,“ řekl jsem, připravený na jeho výbuch. „Můžeme je sníst po cestě k hradu.“

Jindřich se nechal přesvědčit, přestal brblat a s chutí se pustil do jídla.

Strážní u vchodu do hradu byli nepořádná cháska – jejich kroužkovou zbroj pokrývaly hnědé skvrny od rzi – a věnovali nám stejně málo pozornosti jako jejich druhové u městské brány. Nedostatek jejich zájmu vysvětlovaly davy na nádvoří, kde jsme k naší radosti zjistili, že hrabě Engelbert právě pořádá slyšení v hodovní síni.

Koně jsme svěřili do péče asi dvanáctiletému hubenému chlapci s ostrými rysy. S pohledem upřeným na dvě stříbrné mince, jimiž mu Jindřich zamával před nosem jako slíbenou odměnou, chlapec přísahal, že bude koně střežit jako oko v hlavě.

„Ať se jim nic nestane,“ varoval ho Jindřich tiše, „nebo si tě najdeme a rozpáremo ti břicho od koulí až po bradu – jako jsme to udělali spoustě Saracénů.“

Chlapec zbledl a přikývl.

Zařadili jsme se do fronty žadatelů o audienci, místních obyvatel, kteří přišli ve své věci za Engelbertem, jenž seděl s nohama na stole a zahálčivě si pohrával s dýkou. Byl ztělesněním nudy. Fronta postupovala hlemýžďím tempem, ale protože jsme nechtěli přitahovat pozornost, neodvážili jsme

se předbíhat. Pokud jsme mluvili, tak potichu. Čím méně lidí uslyší francouzštinu nebo moji špatnou němčinu, tím lépe. Čas se vlekl. Naslouchal jsem rozhovorům kolem sebe a snažil se jim porozumět. Ke svému zklamání jsem rozeznal spíše jen sem tam nějaké slovo než celkový význam toho, o čem se mluvilo. Pomyslel jsem si, že na další lekce od Jindřicha bude během naší dlouhé cesty dost času.

Když jsem uslyšel kostelní zvony ve městě odbíjet jednu hodinu, byly projednány teprve dva případy. Moje naděje začaly klesat. Engelbert neměl povinnost vyslechnout každého, kdo stál v řadě. Mohl jednání zarazit, kdykoli mu dojde trpělivost. Naštěstí pro nás se však rozzuřil na jednoho rolníka, jenž zoufale lomil rukama. Jindřich mi pobaveně přeložil, že ten chudák si stěžoval na krádež svých slepic – údajně mu je vzal soused. Engelberta jeho tvrzení nepřesvědčilo a nařídil nešťastnému rolníkovi, ať mu zmizí z očí. Odmítl vyslechnout i žádost dalšího muže – obchodníka, jehož koktání ho rozčilovalo – a o následujícím případě rozhodl hned, jak mu byl vysvětlen. Posunuli jsme se v řadě o tři místa a dostali se tak dost blízko, abychom mohli Engelberta pozorovat.

Bylo mu asi třicet pět let, měl řídnoucí hnědé vlasy a výrazné čelo. Ačkoli s tím rolníkem ztratil trpělivost, tvářil se přívětivě a nyní se smál slovům posledního stěžovatele. To však není důvod, abychom polevili v ostražitosti, pomyslel jsem si. Engelbert je nepřítel.

Konečně přišla řada na nás. Znuděný a promrzlý z dlouhého postávání – jako ve všech hodovních síních i tady táhlo jako ve stodole – jsem nasadil skromný, ale nadšený výraz, když nás hofmistr vybídl, ať přistoupíme k Engelbertovu stolu. Oba jsme se hluboce uklonili, jak jsme se domluvili. Lichocením mohlo jen pomoci.

Spočinul na nás lhostejným pohledem. Pak si všiml našich zabláčených, cestou ušpiněných šatů a našich dýk, jež nás odlišovaly od ostatních, kdo si s ním přišli promluvit, a zoztražitel. Nejenže jsme byli cizinci, ale navíc ozbrojení. Povyτάhl jedno obočí a řekl něco německy.

Jindřich mu odpověděl a já zaslechl slova „Svatá země“, která mě naučil během jízdy do Gorice. Řekl Engelbertovi, že jsme poutníci na zpáteční cestě domů.

Obličej hraběte ožil. Položil jednu otázku, pak další a další. Zaslechl jsem zmínky o Jeruzalémě, Saladinovi, Leopoldovi a Richardovi.

Jindřich mu odpovídal klidně a rozvážně, což zabralo jistý čas. Stál jsem po jeho boku a přál si, abych více rozuměl jeho slovům. Čím méně toho prozradíš, řekl jsem Jindřichovi, zatímco jsme čekali, tím lépe. Vlož mu náš případ jednoduše a nezmiňuj Béthunea a kupce Huga, pokud nebudeš muset. Jindřichovi se to nelíbilo, ale připustil, že by mohlo být nepříjemné, kdyby to Engelberta zaujalo a dožadoval se setkání s těmito poutníky. I prsten by přitáhl přílišnou pozornost, varoval jsem ho. Tomu se Jindřich vzepřel a tvrdohlavě prohlásil, že král nařídil, abychom ho Engelbertovi nabídli. Pln úzkosti jsem ho nakonec přesvědčil, aby tento drahocenný dar nevytahoval, pokud to nebude považovat za naprosto nezbytné.

Hrabě položil další otázku a Jindřich mu odpověděl. Tentokrát jsem zaslechl slova „Akkon“ a „Jaffa“. Mou mysl zaplnily vzpomínky na náš brutální pochod z prvního města do druhého a obrovskou bitvu proti Saladinovi u Arsúfu. Podíval jsem se na Jindřicha, jehož tvář ožila. Také tam byl. Začal jsem se obávat, že by mohl nechtě prozradit něco o Richardovi. Drž se jednoduchých odpovědí, pomyslel jsem si.

K Engelbertovi přistoupil posel, což mi poskytl příležitost promluvit si s Jindřichem. „Požádal jsi o bezpečný průjezd?“ zeptal jsem se. „Udělal nám ho?“

„Ano, na začátku jsem o to požádal, ale on se hned začal vyptávat. Fascinuje ho tažení proti Saladinovi. Co jiného mi zbývá, než mu to vylíčit?“

To jsem nevěděl. Odmítnout Engelbertovi odpovědět znamenalo riskovat, že nám odepře bezpečný průjezd a průvodce. Poskytneme-li mu příliš mnoho detailů, mohl by si domyslet, že naším pánem není Béthune, ale někdo mnohem důležitější. Během plavby jsme zakotvili v tolika přístavech, že se zpráva o králi mohla rozšířit až sem.

Jakmile Engelbert vyřídil tu záležitost s poslem, obrátil svou pozornost zpět k Jindřichovi. Nyní několikrát pronesl slovo *Herr*, německý výraz pro pána či vládce. Jindřich odpověděl, padla jména Béthune a Hugo. Znovu požádal o bezpečný průjezd, což jsem pochopil, a poté jsem uslyšel upřímné *bitte* neboli „prosím“.

Znepokojen tím, že zněl příliš zoufale, jsem nenápadně otočil hlavu k Jindřichovi. Nevšiml si toho. Posunul jsem botu k té jeho a kopl ho.

Podíval se na mě a já mu rty naznačil: *Nedávej mu ten prsten.* Nakřčil čelo. Jeho ústa zformovala: „Cože?“

Kristepane, pomyslel jsem si.

Padla otázka od Engelberta, jenž se mračil.

Jindřich mu neodpověděl okamžitě.

Hodil jsem opatrnost za hlavu. „Co říká?“

„Může nám prý nabídnout bezpečný průjezd a Boží příměří, ale průvodci se znalostí hor se hledají těžko. Podle mě chce peníze.“

Vyměnili jsme si pochmurný pohled. V měšcích jsme měli jen stříbrné mince. Na jídlo stačily, ale zdaleka jich nebylo dost na to, abychom si získali přízeň muže, jako je hrabě Engelbert.

Jindřich byl jako já vždy mužem činu. Zatnul čelisti a sáhl do měšce. Vytáhl prsten.

Engelbert nedokázal skrýt svou chamtivost. Rubín uprostřed prstenu byl sytě rudý, velký jako zrnko hrachu. Podle jakýchkoli měřítek představoval celé jmění. Hrabě natáhl ruku. Když si prsten prohlížel, rozhostilo se ticho a po několika napjatých okamžicích mu na tváři zazářil široký úsměv.

Jindřich a já jsme se po sobě s úlevou podívali.

Hrabě Jindřichovi poděkoval a pak řekl ještě něco. Jediná slova, kterým jsem rozuměl a která mi stačila, byla *König a Löwenherz*. Krev mi ztuhla v žilách. Král. Lví srdce.

„Říká, že žádný šlechtic, natož pak kupec, by nenabízel tak štědrý dar,“ zamumlal Jindřich.

„Má pravdu,“ sykl jsem a litoval, že jsem se králi nepostavil a nepožádal o měsíc zlatých bezantů namísto jeho velkolepého, až příliš okatého daru. „Ale musíš ho přesvědčit o opaku! Pověz mu, že jsme ten prsten sebrali mrtvému tureckému šlechtici na bitevním poli.“

Jindřich se snažil ze všech sil, jeho tón byl výmluvný a přesvědčivý.

Stále hovořil, když Engelbert s rázným kovovým cinknutím položil prsten na stůl. „*Nein*,“ řekl. „*Nein. Ihren Herr ist ein König. König Richard.*“

Jindřich zmlkl. Střelil jsem očima po strážcích, kteří postávali za hrabětem. Očekával jsem, že dozajista dostanou rozkaz nás zatknout. Bez brnění a ozbrojení pouze dýkami jsme neměli šanci probojovat se na svobodu. O nás mi nešlo, *museli* jsme však varovat krále.

Namísto vydání rozkazu se ale Engelbert usmál. Byl to upřímný úsměv, bez náznaku jakékoliv zloby. Pak promluvil, rychle a zaujatě. Slyšel jsem slova *Kaiser* a *Heinrich*. Zrychlil se mi dech a celý napjatý jsem čekal, až domluví a Jindřich mi to přeloží.

Jindřich se na mě zazubil. „Trvá na tom, že naším pánem je Richard, chová ke králi velký obdiv za to, co dokázal ve Svaté zemi, a nechce mu nijak ublížit. Totéž však nelze říci o jeho bratru Menhardovi nebo císaři Jindřichovi.“

„Může nám Engelbert poskytnout průvodce?“

Jindřich zavrtěl hlavou. „Není čas ho hledat. Musíme opustit Gorici ještě dnes.“

„To je to tak zlé?“ zeptal jsem se a moje naděje na pohodlnou postel v teplém hostinci se zmenšily.

„Tvrdí, že ano. Menhard by prý zaplatil obrovskou sumu komukoli, kdo by mu Richarda přivedl. Nikomu ve městě se nedá věřit.“

Poděkovali jsme Engelbertovi a odebrali se k odchodu. U dveří jsem se ohlédl. Hrabě nezavolal dalšího žadatele o audienci, ale naléhavě hovořil se svým hofmistrem. Pak, jako by si všiml mého pohledu, otočil hlavu. Naše pohledy se na okamžik střetly. Engelbert se usmál, ale jeho oči byly chladné a vypočítavé jako oči sokola.

Řekl jsem Jindřichovi, co jsem viděl. Usoudili jsme, že Engelbert nejspíš pošle Menhardovi zprávu o tom, kde se král nachází.

„*Tadhg an dá thaobh*, tak by se mu říkalo v Irsku,“ poznal jsem.

„Tje-gh on dó...?“ zkomolil Jindřich má slova. „Nerozumím.“

Se smíchem jsem mu vysvětlil: „Timothy, co to hraje na obě strany. Každou nohou stojí v jednom táboře.“

Jindřich vypadal sklesle. „Měl jsi pravdu. Neměl jsem mu ten prsten nabízet.“

„Ber to jako požehnání,“ řekl jsem. „Kdybys to neudělal, hledali bychom ubytování tady v Gorici a někdo by pravděpodobně nahlásil naši přítomnost. Nebýt Engelbertova varování, mohli nás tu zajmout.“

Toto vědomí nám bylo chabou útěchou, když jsme se vydali na jih, abychom našli své společníky. Vítr byl ostrý jako nůž. Žlutošedé mraky hrozily sněhovou nadílkou. Podíval jsem se vzhůru a z nebe už se snášely drobné vločky.

Jen Bůh ví, jestli najdeme úkryt na noc.

DRUHÁ KAPITOLA

Silnice do Udine, Friuli

O den později jsme se ocitli kousek severozápadně od Gorice. Silnice – pokud se tak ten nerovný povrch plný výmolů, po němž jsme jeli, dal nazvat – byla téměř prázdná. Vzhledem k nevlídnému počasí se mimo domov nacházelo jen málo cestujících a ti, které jsme potkali, se vyhýbali očnímu kontaktu a byli vděční, že mohou minout velkou skupinu ozbrojených mužů bez úhony. Naše ruce se nevzdalovaly od zbraní a pohledem jsme neustále přejížděli po zvlněné krajině, abychom zachytili jakékoli známky pohybu.

Jindřich Teuton a já jsme našli krále předchozího dne krátce před setměním. Když se Richard dozvěděl o Engelbertově lícoměrnosti, byl rozzlobený, ale také vděčný za jeho varování. Místo abychom provázení sněžením pokračovali v cestě, vyhledali jsme si úkryt. Majitel malého hospodářství stranou od silnice se nechal hrstkou stříbrných přesvědčit, aby naší skupině poskytl nocleh ve stodole se senem. Schouleni pod příkrývkami jsme pojídali bochníky chleba, jež mě napadlo koupit před odjezdem z Gorice, a věnovali se válečné poradě.

Král se rozhodl rychle a bez okolků. Vzhledem k tomu, že Menhard II. byl upozorněn na Richardovu přítomnost a jeho muži nás pravděpodobně již pronásledují, je příliš riskantní pokračovat klikatou cestou, kterou Richard původně vybral. Místo abychom se vydali do Uher, zvolíme kratší trasu na severovýchod a vstoupíme do Rakouska přes Alpy. Poté se dostaneme přes Dunaj na Moravu, jejíž markrabě Vladislav nemá císaře zrovna v lásce, a budeme pokračovat v cestě do Saska a dál. Richard také rozhodl, že se opět budeme vydávat

za templáře. Velikost naší skupiny a nezaměnitelný vojenský vzhled se k tomuto klamu hodily mnohem lépe, než kdybychom o sobě tvrdili, že jsme obchodníci.

Vyrazili jsme dlouho před svítáním a obešli Gorici, zatímco její obyvatelé dosud spočívali v příkryvkách. Všichni jsme měli hlad. Sedlákův dar na rozloučenou, kastrol řídké polévky bez chuti, vystačil jen na pár soust pro každého. Také nám bylo zima. Sněžilo jen lehce, ale vítr nepolevoval a s divokou, neúprosnou škodolibostí kvílivě vál z hor. Obličej jsem už dávno přestal cítit a každý poryv větru, který se mi opřel do pláště, se mi zakusoval přímo do těla.

„To mi připomíná jízdu do Gorre.“

Pohroužen v myšlenkách jsem si nevšiml, že se ke mně přiblížil král, a tak jsem polekaně zopakoval: „Gorre?“

„Copak jsi zapomněl?“

Moje ztuhlé tváře nějak dokázaly vykouzlit úsměv. „Jak bych mohl, sire? Byl to ten nejkrutější zážitek mého života.“

„Ano. Bylo to horší než tohle,“ pravil Richard a znělo to, jako by potřeboval přesvědčit sám sebe.

Znepokojený, protože král jen zřídka kdy vyjadřoval nějaké pochybnosti, jsem zvesela řekl: „Mnohem horší, sire. Co ty na to, Rhysi?“ Podíval jsem se na něj, jak se plahočí vedle mě. Přestože se nám s Jindřichem Teutonem podařilo koupit v Gorici další tři koně, stále jich nebylo dost pro všechny rytíře, natož pak pro muže nižšího postavení.

„Tehdy mi bylo tepleji, protože jsem měl dva pláště, pane.“ Pane mi řekl jen proto, že u toho byl Richard. „Tehdy jsem měl také víc jídla – chléb a šunku.“

Zasténal jsem. „Ani mi to nepřipomínej.“

„Jsi dobrý v obstarávání zásob, že?“ zeptal se ho Richard. Ve tváři měl chápavý výraz. Vojáci se často museli postarat sami o sebe.

„V tomhle ohledu mám jisté úspěchy, sire.“ Rhys sáhl jednou rukou pod plášť, rychle obešel naše koně a přistoupil ke králi z pravé strany. Podal mu kus sýra. „Dal byste si?“

Richard se uchechl. „Ten statkář tě nejspíš ještě teď proklíná.“

„Je to možné, sire,“ řekl Rhys a zacukalo mu rty.

Richard si kousek odlomil a trval na tom, ať si Rhys vezme sýr zpátky. Když zaprotestoval, král mu řekl, že je jeho – ať se o něj podělí se všemi ostatními při příští zastávce.

Rhys se na mě smutně podíval, ale jak později přiznal, byl to dost rozumný příkaz. Jsme v tom pekle všichni společně.

* * *

Do Udine jsme dorazili za soumraku. Strážci u brány byli podezřívaví a zatarasili nám cestu. Dvacet ozbrojených mužů představovalo potenciální hrozbu pro zákon a pořádek. Přijali vysvětlení Jindřicha Teutona – podané nanejvýš zbožně –, že jsme templáři vracějící se ze Svaté země.

Mávnutím nás vpustili dovnitř a kývali na znamení díků, když na ně Jindřich svolával Boží požehnání. „Zkuste to u Pšeničného snopu, přímo na téhle ulici,“ vykřikl jeden z nich. Jindřich nám přeložil zbytek, že to je největší hostinec ve městě a jediný, kde pro nás nejspíš budou mít dost pokojů.

Richard již souhlasil s návrhem, který jsme mu s Béthunem předložili. Byli jsme toho názoru, že naše velká skupina by přitahovala příliš velkou pozornost. Dvacet mužů by stejně nestačilo proti počtu těch, jež by proti nám vyslali, takže když jich bude jen deset, vůbec nic se na tom nezmění. Chladná čísla nám připomněla bezvýchodnost naší situace. Kromě šílených okamžiků během bitev jsem nikdy nemusel uvažovat o tom, že Richarda nebudu schopen ochránit. Nyní vzejde jakýkoli úspěch jen ze lstivosti a úkladů, nikoli z odvahy či bojových schopností. Připadalo mi, že je to ostudné a že by král, můj pán a vládce, neměl cestovat takovým způsobem. Nedalo se s tím nic dělat, tak jsem zatnul zuby, požádal Boha o jeho ochranu a jel dál.

Nedaleko náměstí bylo celkem slušné místo zvané Měsíc a hvězdy, které mělo jednu velmi prostornou místnost. Tady se ubytuje králova skupina, v níž bude Jindřich Teuton a také já, Rhys, Vilém z Étangu, Robert z Turhnamu, královský kaplan Anselm a čtyři další. Béthune se ujal zbytku mužů a vydali se hledat další hostinec.

Nespokojený – od Béthunea jsem se nehnul už více než dva roky – jsem následoval Richarda do dvora u stájí hostince Měsíc

a hvězdy. Koně jsme nechali v péči vyhublého podkoního a zamířili k hlavní dvoupatrové budově. Stejně jako mnoho jiných domů v Udine byla dřevěná a pokrytá doškovou střechou.

Předvídal jsem, že by náš příjezd mohl vyvolat zájem, a tak jsem králi navrhl, že půjdeme s Jindřichem Teutonom jako první a on mezi posledními, mírně skloněný, aby skryl svou vysokou postavu. Soudě podle výrazů našich společníků by se nikdo neodvážil králi něco takového navrhnout, ale Richard souhlasil. Byl tichý, dokonce skleslý, což mě zbolelo.

Uvnitř se to podobalo hostincům ve Francii a Anglii. Podlahu pokrývala sítina a podle zápachu zvětralého piva a mastnoty se dalo poznat, že ji už nějakou dobu nikdo nevyměnil. Muži seděli na hrubě opracovaných lavicích a stoličkách, popíjeli a povídali si. Kdosi falešně zpíval. Dva psi se přetahovali o kost, zatímco vedle nich chrápal na břicho opilec a nevěděl o světě. Majitel s pronikavým zrakem dal za ucho chlapci, který obsluhoval hosty, protože rozlil pivo, a pak spěchal s podlézavým úsměvem k obchodníkovi u pultu.

Našli jsme si místa v rohu nejdál ode dveří a upřely se na nás oči všech přítomných. Mluvili jsme potichu a dávali si pozor, abychom měli meče stále zakryté pláště. Král začal být netrpělivý, že nás nikdo nepřišel okamžitě obsloužit. Jeho za všech okolností výbušná povaha vzplanula, když si servírka nevšimla gesta, kterým ji přivolával. Zařval, ať mu přinesou džbán toho nejlepšího vína, a to hned. Při jeho výbuchu se nejedna hlava otočila naším směrem a já v duchu zasténal. Nemohl jsem doufat, že si mezi námi Richarda nikdo nevšimne. Se svou mohutnou postavou a charakteristickou hřívou zrzavých vlasů přímo bil do očí.

Přišli další hosté a pozornost se od nás postupně odvrátila jinam. Jak se nám do ztuhlých nohou a rukou pomalu vracel cit, naše myšlenky se obrátily k jídlu a pití. Servírka přinesla víno pro krále a džbány místního piva, jež bylo k mému překvapení docela dobré. Poté přišly na řadu vítané misky s polévkou a talíře s chlebem a sýrem. Když jsem měl plné břicho, znovu jsem se zdánlivě nenápadně rozhlédl po místnosti. K mé úlevě se zdálo, že nás nikdo nepozoruje.

Jakmile jsme ukojili hlad, už jsme se ve výčepu déle nezdržovali. Jak jsem řekl králi, čím méně lidí nás uvidí, tím lépe. Náš

pokoj byl v prvním patře a jeho jediný nábytek tvořily čtyři postele a truhlice na věci. Král si vzal to nejlepší lůžko. Duchovní Anselm dostal také jedno. Vilém z Étangu, Robert z Turnhamu a já jsme si hodili mincí o zbývajících dvou a já prohrál. Pomyslel jsem si, že se tuto noc nejspíš moc nevyspím. Muži se budou na podlaze mačkat jako slanečci v sudu a každá návštěva nočníku bude znamenat, že po sobě budou šlapat a vzbudí všechny ostatní. Král si hned lehl se slovy, že je unavený. Čelo se mu lesklo potem. Modlil jsem se, aby se mu nevrátila ta prokletá čtyřdenní malárie, která se ho už tolik natrápila. Rhys seděl na stráži u dveří, zatímco ostatní se usadili, tiše si rozkládali vlhké boty poblíž malého ohniště nebo mazali a brousili čepele svých zbraní.

Ještě se mi nechtělo jít spát, ani jsem neměl náladu na konverzaci. Seděl jsem na podlaze, na půl ucha poslouchal rozhovory ostatních a zabral se do myšlenek. V duchu jsem proklínal smůlu, jež nás potkala, nepřátele na každém kroku, bouře, které nás svedly z cesty. Proklínal jsem špatné počasí a dlouhou cestu, již jsme měli před sebou. Proklínal jsem Engelberta, Menharda, vévodu Leopolda a císaře Jindřicha. Proklínal jsem plesnivou světnici, v níž jsme se tísnil, a blechy, které se budou krmit naší krví, až budeme spát.

Zanedlouho jsem usoudil, že tu noc neusnu, pokud si nevyčistím hlavu. Pohlédl jsem na krále. Měl zavřené oči a rovnoměrně dýchal. To mě uklidnilo, a tak jsem si vzal plášť a proklíčkoval ke dveřím.

„Kam jdete?“ zeptal se mě Rhys.

„Potřebujeme víc koní. Pokud zdejší stájník nemá žádné na prodej, bude znát někoho, kdo je má.“

Vmžiku byl na nohou. „Půjdu s vámi.“

„Není třeba. Nebudu pryč dlouho.“

„Není moudré chodit ven sám. Když nechcete jít se mnou, vezměte s sebou Jindřicha Teutona.“

Odmítl jsem, protože jsem věděl, že jediným důvodem je moje špatná nálada.

Rhys se na mě podíval pohledem, který znamenal: „Pak mi netvrďte, že jsem vám to neříkal.“

Nevěnoval jsem mu pozornost, vyklouzl ven na chodbu a sešel po vrzajících schodech dolů do teplého, zatuchlého výčepu.